

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 224.

V Ljubljani, v petek 1. oktobra 1886.

Letnik XIV.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“,

edini katoliško-konservativni slovenski dnevnik

stopil je s 1. oktobrom v poslednje četrtletje svojega XIV. leta. Radostno porabimo to priliko, da izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem dosedanjim prijateljem lista za gmotno in literalno podporo ter mnogo-vrstno pripoznanje.

Ob enem pristavljamo pa še prošnjo, da naj se nam oboja še na dalje ohrani in zdatno pomnoži po marljivem dopisovanju in sporočevanju raznovrstnih novic, kakor tudi po mnogobrojnem naročevanju in razširjanju lista samega. Le tako nam bo mogoče doseči nalogo, katero smo si pred 14. leti postavili in smo ji do danes neomahljivo zvesti ostali. „Vse za vero, dom in cesarja“ smo rekli tistokrat in to pravimo tudi danes. Kdor je z nami, pristopi naj, ter pripomore k temu duševno in gmotno. Časi so nastali, ko se duhovi bolj in bolj ločijo ter vstopajo na desno in na levo; za omahljivce, za neodločne, za mlačne je še dalje manj prostora na svetu. V takih časih še mnogo bolj velja, kakor o drugih časih: „Kdor ni z menoj, je zoper mene; kdor z menoj ne pobira, raztresa. Ne šepajmo toraj kmalo na to, kmalo na drugo stran, ampak delajmo odločno za kraljestvo božje kot možje, kot Slovenci, kot katoličani.“ — Čem več nas bo, tem bolje bo, tem zanimiveji bude list.

Konečno še tretjo prošnjo in ta je, da kdor ni še naročnine ponovil, da naj to stori ob pravem času, da ne bo neljubih pomot, ter zamoremo tudi svojim dolžnostim točno zadostovati.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravištvu prejemam:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 30. septembra.

Kupčijski minister Bacquehem.

Pričetek prve državno-zborove seje sporočil sem Vam že včeraj telegrafično. Danes hočem temu poročilu dodati nekatere opazke. Poslanci so se bili že včeraj skoraj v popolnem številu sošli, ter smo jih pogrešali le malo, večidel iz bolj oddaljenih krajev. Ko so v zbornico prišli ministri, obrnile so se vsih oči na novega kupčijskega ministra markeza (mej-nega grofa) Bacquehema, ki ga je ministerski predsednik predstavil zbornici. Dasi je kakih 6 let stareji od naučnega ministra Gautscha, je po vna-njem vendar le viditi veliko mlaji od njega; postave je srednje, obnašanja ličnega, prijaznega in pod-kupljivega. Pokazal je precej v prvi seji, da mu tudi beseda jako gladko teče. Izročil je namreč zbor-nici predlog, v katerem zahteva okoli 5 milijonov goldinarjev za stroške, ki so jih od l. 1881 do 1885 prizadejale državne železnice in ki presegajo v dr-žavnem proračunu dovoljene zneske. Taki predlogi niso prijetni, in ljudske zastopnike bolj ali manj prešinjajo z nekako nevoljo, ker se s takim nepri-čakovanim ravnanjem zateguje in otežuje stalna vrav-nava državnega gospodarstva. Dasi novega ministra ne zadeva nobena odgovornost za to, kar se je go-dilo od l. 1881 do 1885, in mu gotovo nihče ne bil oponašal omenjenega prestopka državnih pro-računov, zdelo se je ministru vendar potrebno do-tični predlog nekoliko pojasniti in zbornici ob kratkem razložiti, kako je prišlo do tega, da mora od zbor-nice zahtevati privolitve prej omenjenih 5 milijonov goldinarjev. Govoril je razločno in gladko ter si kot govornik pridobil splošno pripoznanje. Si bode li znal tudi kot trgovinski minister pridobiti enake po-hvale, učila nas bode še le prihodnost. Za deželo Kranjsko je njegovo dosedanje kratko delovanje po-menljivo le toliko, da je uslišal prošnjo konsorcija, ki se je sestavilo za dolensko železnico, in dovolil konečni pregled (superrevizijo) dotične trase.

Osebné zadeve.

Prenehljej državnega zbora trajal je sicer komaj tri mesece, vendar se je v tem času med poslanci

veliko spremenilo. Dva izmed njih sta umrla, in sicer česki poslanec Klima, vsled samomora, in slovenski poslanec Obreza. Predsednik dr. Smolka spominjal se je obeh, zlasti pa poslanca Obreze s prav toplimi besedami.

Naznanil je pa zbornici, da je nekaj poslancev med tem času tudi prostovoljno odstopilo; ti so: Strache, knez Alfred Liechtenstein, Poh-nert in Skene; knez in škof dr. Valussi pa je poklican v gospodsko zbornico.

Za temi naznanili storili so novo izvoljeni po-slanci obljubo, namreč: dr. Gregorec, Haber-mann, Picher, Sermatovski, Stingel in Szczebanovski. Poslanci delajo obljubo v svojem maternem jeziku; v ta namen se dotična prisega bere v raznih avstrijskih jezikih. To je čisto naravno in postavno, prav in pravično. Samo židovskim pi-sačem to ni všeč, in „N. fr. Pr.“ se vsled tega nor-čuje celó iz prisega, ker v včerajšnjem večernem listu piše, da čitanje prisega v raznih jezikih, naj je samo na sebi tudi resno, vselej zbuja nekoliko veselost. Nesramni židovski pisac je pa pozabil do-staviti, da se ta veselost razodeva samo med židov-skimi časnikarji na galeriji, katerim nobena reč ni sveta in se norčujejo tudi iz slovesne prisega. Med poslanci in resnimi poslušalci še nikdar nismo za-pazili veselosti, ki se glavnemu židovskemu listu zdí tako važna, da je omenja v posebnem poročilu.

V včerajšnji seji bilo je po nasvetu legitimacij-skega odseka odobrenih tudi več volitev, zoper ktere so bili zbornici došli kaki protesti ali ugovori. Potrjeni so bili brez ugovora naslednji poslanci: Ausserer, Eduard Suess, Vayhinger, Rosenstock, Mathon, Furtmüller, Goluhovski in Ko-pycinski. Samo pri volitvi velikih posestnikov gorenje-avstrijskih vnel se je daljši razgovor, ki ga je pričel poslanec in župan Linškega mesta, dr. Eigner. Priporočal je, da naj se iz volilnih ime-nikov zbrisejo duhovni veliki posestniki. Li-beralci si namreč domišljujejo, da bi potem v ve-likem posestvu na Gornje-Avstrijskem zopet dobili večino. Zoper Eignerja oglašil se je gorenje-avstrijski poslanec dekan Fischer ter je povdarjal, da so duhovni zmerom imeli volilno pravico, ne da bi jim jo bil iz začetka kdo odrekal, in da so začeli libe-

LISTEK.

Modroslovje in vera.

Prvi pripomoček, kterege se vera poslužuje, da razširja svoje nauke, je pamet. Modroslovje pa pod-učuje pamet, podaja ji svoja načela, dalje jo iz-obražuje ter jo uči, kako ima ona rabiti svojo zmožnost. Neizrečeno imenitno je pa, da ima ta učiteljica sama dobra načela, da vtisne duhu trden značaj in da ga vzdrži na potu do pravega cilja, ker skušnja uči, da je duh podvržen mnogim zmot-njavam. Vera pa je, ki napravi, da je modroslovje mnogočislán, značajan učitelj, zarad tega, pravi Laktancij, je modroslovje, kedar ima vtisnjeno po-dobo vere, človeku jako koristno. Kakor pa človek sploh vse na svetu more zlorabiti, kedar se ne ustavlja strasti, tako je tudi modroslovje v službo vzel in se sklicuje na njegove načela, da izgovarja največi pregrehe.

Sveti mučenci trdé, da je pravi živi Bog, skli-cevali so se tudi na pamet in so šli pogumno v smrt; njim se je zdelo pametno, umreti za resnico in pokazati s svojo smrtjo praznoto malikovanja. Ali pa je bilo pametno in človeško, ko je stric Ju-lijana odpadnika moril isto tako malikovalske du-hovnike, kakor verne, da bi s tem dokazal, da je paganska zmota resnica. Ko so črvi iz ust trinoga lezli, spoznal je umiraje svojo krivico in je svete mučence na pomoč klical.

Pokazalo se je zopet, koliko krivico more v sebi imeti jezik. Že Kalikles je trdil, da more mo-droslovje učiniti veri veliko škode. Vera je božje maziljenje. Pri človeku pa, čigar duh se navzame krivih načel, zgubi se ta vonjava. Nikakor ni treba, da mora biti modroslovec, kdor hoče biti dober kristijan, a človek mora toliko bolj krščanstvo čislati in ceniti, toliko bolj mu more čast skazovati tisti, kdor združuje z nebeško modrostjo tudi človeško. Pavel je svaril prve kristijane, naj jih ne zapelje vsaka sapica in naj izročila ljudi nikar ne cenijo previsoko. Svet je bi ta čas napolnjen s takimi

zmedenimi nauki, zato je bilo tako svarjenje gotovo potrebno. Ali je pa svet sedaj, ko se toliko ponaša z modrostjo, pametnejši? Ali ni dandanes veliko tisoč nespametnih, ki pravijo: „Ni ga Boga“? Egipčani so molili solnce in zvezde; ali ni dan-danes mnogo takih, ki molijo prirodo. Diogen res-nice ni bolj tajil, kakor Darwin, in Epikurejcev je še dandanes na stotine in tisoče. Gnostiki so se predrznili, svoje nauke izpeljati s Platonovega mo-droslovja, Manihejci so pa svoje izpeljavali od Pitagora.

Človeška hudobija je taka, da svojo zmoto, kedar se je zaveda, izpeljuje od kacega učenjaka in se s tem pokriva. Possevin opomni, da je mnogo onih zapeljanih bilo in od vere odpadlo, kateri so brali knjige ačenega Arabljana Averoe-ta. Španjski kralj Alfons Kastilski je postal nejevernik, ko je bral sanjarije nekega španjskega žida, ki je mnogo vedel povedati o tresljajih neba.

Isti vzrok je potrdil svetega Tomaža Akvin-skega v veri, ki je prav modro rekel: „Ves svet, začeni pri neizmernem nebeškem oboku, notri do

ralei to pravico še le spodbijati, ko so sprevideli, da bi se utegnili vsled tega večina obrniti na drugo (konservativno) stran. Ko se je Eigner še enkrat oglašil, protestiral je dekan Fischer zoper njegovo trditev, da bi bili duhovni volilci odvisni od volje svojega škofa ter se je v dokaz skliceval na to, da jeden duhoven (Posselt) sedi na levi. Pri glasovanju bili so z veliko večino potrjeni trije poslanci gorenje-avstrijskega velikega posestva, namreč: minister grof Falkenhayn, prelat Moser in vitez Hayden.

Peticije in interpelacije.

Na dnevnem redu bilo je tudi več peticij, ki so bile rešene po nasvetu peticijskega odseka. Izmed njih omenjam peticij za cenejšo sol, o katerih je poročal dr. Tonkli in ki so se izročile vladi, da vzame v pretres in jih, kolikor najbolj more, tudi usliši.

Ministerialni svetnik Walach naznanil je pri tej priliki, da se med našo in ogersko vlado vrše obravnave zaradi znižanja soli, da pa te obravnave dosedaj še niso dognane.

Druga važna peticija zadeva plačo paznikov po kaznilnicah in pokojnino njihovih vdov. Sprejel se je predlog, vladi priporočati, da naj prej ko mogoče osnuje in zbornici predloži načrt postave, ki bode dotične plače in pokojnine potrebam primerno vravnala, dotlej pa naj se v državni proračun postavijo nekteri zneski za zboljšanje sedanjih plač.

Peticija nekterih občin na Českem, da naj se odpravijo vse mitnice ali šrange po državnih cestah, izročila se je vladi, od ktere pa se ni nadejati, da bi pri sedanjih denarnih razmerah opustila omenjene mitnice.

Tudi interpelacij se danes ni manjkalo v zbornici. Nemški klub se boji, da bi se ne ohladilo prijateljstvo med Avstrijo in Nemčijo, ali prav za prav Bismarkom, in prosi vlado, da naj dá našim velikim Nemcem tolažljivo zagotovilo, da se zveza z Nemčijo ni omajala. Vlada bode dr. Heilsbergu in tovarišem njegovim gotovo radostno dala naprošeno zagotovilo; ali s tem še nikakor ni odvrnjena nevarnost, ki nam preti vsled jako zamotanih vnanjih razmer.

Sturmu in Promberu zopet ni prav, da moravski okrajni glavar v Třebiču uradnega lista ne izdaja v nemškem, ampak českem jeziku, zato sta vprašala ministerskega predsednika, mu je li vse to znano, in hoče li nemškemu jeziku pripoznati veljavo, ki mu kot službenemu jeziku gré. V neki drugi interpelaciji omenjena gospoda vprašata, hoče li vlada še v tem letu moravski deželi dovoliti državno podporo v okroglem znesku 350.000 gld. za zidanje posilnih delavnic?

Poslanec grofu Boos-Waldeku pa se zdi velika nevarnost za avstrijsko cesarstvo, ker na nekem kolodvoru na bavarsko-česki meji poleg bavarskega grba ni cesarskega orla, ampak je namesto njega obešen česki grb z dvorepatim levom. Zato vpraša ministra, mu je li to znano in od kot ta čudna prikazen?

Preden sklenem poročilo, naj omenjam, da je dr. Roser v posebnem predlogu vladi priporočal vstanovo posebnega zdravstvenega urada (Gesundheitsamt) po zgledu enakega urada v Berlinu. Tak urad bi pač ne škodoval, zlasti ko bi mogel nemškim prenapetežem vravnati možgani, ki jim pri

najmanjšega praha, se giblje, dasiravno je poglavitno načelo za tvarino: lenivost; toraj mora biti nekdo, ki vse to giblje. Ako pa danes tvarinar, ki ima sloveče ime, pravi, da je tvarina „Bog“; najde se jih precej na tisoče, ki bodo to za njim trdili. Španjolec Cervet in Italijan Sosin posluževala sta se modroslovja, da bi pod tem plaščem vpeljala novost v vero. Modroslovne nauke Descartes-a so na Švedskem in v Norveškem radi sprejemali zaradi tega, ker so se njih nauki nekako dali strinjati s Kalvinovimi nauki. Oba sta trdila, da stvar tudi takrat, ko najprostejše razodeva svojo voljo, dela to le po stvarniku in v stvarniku; da je toraj le Bog, ki nagiba človekovo voljo za vnanja dela. Ali ta dva človeka nista pomislila, ter ju ni groza spreletela, ko sta tako Boga imenovala začetnika vsega hudega? Boga sta na ta način preklinjevala, ker njiju sistema jima je bila več vredna, kakor Božja svetost.

(Dalje prih.)

spominu na Berolinske in prusko-nemške razmere le prerado zavrevajo.

Ob polu treh popoldne je predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za petek 1. okt.

O političnih razmerah, o nadah in nenadah levičarjev, o raznih ministerskih kandidatih itd. itd. poročal bom v drugem članku.

Avstrija na Balkanu.

Tisza je včeraj v ogerskem državnem zboru zastor na svetovnem gledišči nekoliko dvignil, da so poslanci videli, kaj da se za kulisami godi. Kaj da jim je ob tej priliki povedal, ne bomo še enkrat ponavljali. Karakteristične zdé se nam pa besede Tiszove, s kterimi je povdarjal, da hoče avstrijska vlada ves svoj vpliv porabiti na pospeševanje razvoja samostalnih držav na Balkanu. Ob enem pa da se hoče vsakemu protiviti, kedor bi skušal ondi svoj vpliv nad katero državo utrjevati ali pa taisto celó pod svoj prokteratspraviti. S tem je Tisza zadosti jasno povedal, da si bo Avstrija vse prizadevala, Rusom zasedanje Bolgarje ovirati, da še celó stalnega protektorata ondi ne bo trpela. S tem je vse povedano. Avstrijsko-ruska vojska je skoraj neizogibljiva, kakor hitro bi se Kaulbars in Bolgari ne sporazumeli in bi se notranje homatije pričele. V tem slučaju Rusija ne bo nikogar za svet vprašala, kaj da ji je storiti, temveč pojde preko Donave v Bolgarijo.

Vprušanje nastane, kaj bo v tem slučaju Avstrija storila? Tisza o tem trdovratno molči in le memo gredé omenja, da če že ktera veleblast Bolgarijo zasedi hoče, nobena druga za to pravice nima, kakor le Turčija. S tem pa zopet ni družega rečeno, kakor to, da Avstrija ne bo Rusije na Bolgarskem trpela. Tisza toraj molči. Mesto njega prinesel je pa odgovor angleški „Daily telegraf“, kakor sam pravi iz peresa bivšega diplomata, kteremu je svet za kulisami tako dobro znan, kakor pred njimi. Ta bivši diplomat piše:

„Z Berolinsko pogodbo pripoznala je Evropa sploh, Avstro-Ogerska pa še posebej Rusom v Bolgariji nekaj odločevalen vpliv.

Revolucija iztočno-rumelijska meseca septembra lanskega leta, ki je dejanski obe pokrajine združila, je pa h krati vse spremenila. Avstrija bi si bila že zdavnej prej želela ruski vpliv na Bolgarskem nekoliko omejiti, toda, kaj je hotla? Tukaj je bila berolinska pogodba in ta je bila merodajna. Le-ta jo označevala Balkan za mejo ruski sili proti Carigradu. Če si toraj Rusija sedaj, ko ste deželi tako rekoč dejanski združeni, na Balkanu svoj vpliv pomnoži, je za mnogo bližje Carigradu, kakor ji pa to Berolinska pogodba dopušča. Kdor je politiko poslednjih dni natanjko opazoval, izvestno ni pregledal, da ste si Rusija in Turčija v najnovejšem času zdadno bolj prijateljici, kakor ste si bili do sedaj sploh kedaj v življenji. Sultan je tako rekoč vže popolnoma v ruskih rokah. Sultan bi se ne bil zmenil za Rusa, če bi Angleži ne bili kramarji, kakor so. Vidoč pa, da se pri njih ne dá ničesar doseči, kakor k večemu kaka nova blamaža, sprejel je ponudeno rusko prijaznost in bo vse za Ruse storil, kar bodo zahtevali, ker mu bodo vse dobro plačali. Sultan je praktičen mož, denarja mu pa tudi vedno manjka, kakor vsakemu slabemu gospodarju.

Cujte, kaj pride sedaj. Vsaka treh carskih vellesil (Avstrija, Nemčija in Rusija) ima na podlagi trocarske zveze (ktere po trditvi tega bivšega diplomata nikdar bilo ni v pravem pomenu) pravico samostalno postopati, če se ji to potrebno zdi, ali pa njene koristi to zahtevajo. Druge dve si lahko po svoji moči prizadevate, če bi se ne dala v sporazumljenji vseh treh reč povoljno rešiti; če gré je prav; če ne, pa vsaka za-se lahko postopa, kakor se ji ljubi. Reklo se je, da je Carigrad za Avstrijo bolj pomenljiv, kakor pa za Angleže. To menda ne bo povsem res, pač pa, da je na ohranjenji Carigrada Avstriji, Angliji in Turčiji enako ležeče. Avstrija se pri vsem še posebno za to zanimiva, da si ohrani prosto pot za zgradbo železnice proti Solunu. Če se Turčija ne bo podvizala sama skrbeti za obrambo svojih pokrajin pod Balkanom ležečih pa do Carigrada segajočih, se Avstrija sama tudi ne bo pulila za-njo. Če Angleška za obrambo svojega prijatelja nič ne stori, potem tudi Turčija ne bo nobenega vojaka oborožila zaradi zasedanja omenjenih pokrajin. Le če bi Angleži vodstvo prevzeli,

ter bi si zopet zaupanje Turčije pridobili in bi hotli skupno z Avstrijo postopati, tedaj bi lahko tudi čez turško vojsko razpolagali in Avstrija bi jih krepko podpirala tako gmotno, kakor tudi pravno. Taka trojnata zveza potegnila bi takoj Rumunijo, Bolgare in Srbe na-se.

Tu nastane sedaj vprašanje, kaj bi na vse to v Berlinu rekli. Mislim, da bi se ne bilo ničesar bati, kajti v Berlinu dobro vedo, da ima takozvana trocarska zveza le še pajčevinaste vezi, ktere vsak vetrič lahko pretrga in od trocarske zveze ostala bi potem dvocarska med Avstrijo in Nemčijo. Angleži do sedaj še niso na Dunaji vprašali, ali bi Avstrija hotla z njimi proti Rusom postopati ali ne. Vprašali so le, kaj misli Avstrija sedaj na Balkanu začeti; s tem so ji hotli naznaniti, da se sami ne bodo nobene reči poprijeli. Grof Kalnoky jim je tedaj, bilo je nekako pred tremi ali štirimi tedni, na to odgovoril, da ne misli nobenih korakov na svoj račun delati na ohranitev Carigrada in Turčije; ob enem je pa menda razumiti dal, da bi se vzajemno z Angleži in Turki tega ne branil.

Koliko da je ta bivši diplomat podučen, ne vemo; reči pa moramo, da se njegove objave še zadosti dobro vjemajo z najnovejšimi diplomatičnimi koraki naših državnikov, o kterih se čuje, da so v resnici z Angleži v razgovor stopili, kako skupno postopati na Balkanu. Če se ti razgovori res ne raztezajo dalje, kot le do pospeševanja razvoja samostojnih držav na Balkanu, kakor je te dni telegram iz Londona sporočal in kakor je razvoj samostojnih držav na Balkanu Tisza omenjal v svojem odgovoru na interpelacijo o bolgarskih homatijah, bi ne bilo nobene nevarnosti. Če bi se pa Avstrija iz ktereга-koli družega namena z Angleži bratiti jela, bi prej ali kasneje ta svoj korak obžalovala.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Notranje dežele.

Gračko katoliško-konservativno društvo sklenilo je resolucijo poslati *centrum-klubu* na Dunaj, v kterem društvo obžaluje izstop kneza Alfreda Liechtensteina, ob enem pa izraža nado, da bo Liechtensteinov ali centrum-klub še nadalje ostal zastopnik katoliško-konservativne stranke. Telegram iz Dunaja nam je to željo kot že vresnično potrdil. Centrum-klub se je sošel in je že v prvi seji sklenil na novo ustanoviti se. Treba je bilo volitve novega načelnika. Članovi odločili so se za volitev po aklamaciji in izvoljen je bil soglasno knez Alojzij Liechtenstein, ki je na veliko radost klubovo izvolitev tudi prevzel. S tem pa stvar ni bila še opravljena. Treba je bilo še tudi prvega in družega načelniškega namestnika, ker jo je, kakor znano, Lienbacher iz kluba popihal. Na njegovo mesto izvoljen je bil grof Brandis za prvega namestnika, dr. Fux pa za družega. Prelat Moser in tirolski Zallinger sta bila pa poklicana v zapupno komisijo klubovo. Perovodji ostaneta, kakor do sedaj, prelat Karlon in Doblhammer. Zallinger toraj ni prišel v parlamentarno komisijo, kakor je bilo nedavno govorenje.

Poljaki so s svojimi poslanci v poljskem klubu sedečimi popolnoma nezadovoljni, ker so se taisti vseh sedem let le za to brigali, kako bi vladi vstregli ne pa, kako bi deželi pomagali. Krakovska „Reforma“ jim daje jako lep napotek s saboj, ki se zvršuje v znani resoluciji, da naj vlade ne podpirajo več tako slepo, kakor so jo do sedaj, temveč le tedaj, kadar bode imela od tega dežela kaj koristi. Da jim bo pa to mogoče, naj si skušajo zopet pridobiti prostost volje in delovanja, t. j. gledajo naj, da se od vlade emancipirajo. Kakor hitro bodo to storili, stala bo zopet cela Galicija za njimi, kar sedaj ni in to za to ne, ker so poslanci vedno le žrtve zahtevali, s pridobitvami so se pa malokedaj povrnili. Da so Poljaki v resnici nezadovoljni s svojimi poslanci, razvidi se iz tega, da so se vsi politični listi proti njim obrnili. Šestero jih imajo in od vseh teh le še dva zagovarjata politiko dosedanje večine, štirje jo pa oistro obsojajo in to obsodbo z narodovimi ranami podpirajo. „Poljski klub“ se bo moral na te pojave splošne nezadovoljnosti ozirati, on bo moral z njimi računati ali pa mandate odložiti. Poslanci gredó za to v državni zbor, da narodu pomagajo, ne pa vladi! (Poljakom ne vstreže nobena vlada; odkar je Avstrija postala vstavna država, so od nekaj dobro prodajali svoje glasove; nezadovoljni so menda najbolj zaradi davka na petrolej; tu so pa zopet Madjari vmes, in obojem se težko vstreže.)

Iz vsega, kar so nemški listi do sedaj proti nekterim avstrijskim preveč radovednim politikarjem pisali, je razvidno, da možem v Berlinu nikakor ni všeč, da smo v Avstro-Ogerski v najnovejšem

času tako radovedni postali in na vsak način hočemo zvedeti, *kako smo z Nemci*. Iz vsega je razvidno, da bi v Berlinu najraje še na dalje v motni vodi ribe lovili. Dobro jim je povedal „Pester Lloyd“ gledé jakosti avstro-nemške zveze, rekoč: „Kakor so tudi različne osebnosti, ki si usojajo našo zunanjo politiko javno premotravati in opravičeno kritikovati, se vendar ni še nikdo izjavil, da se Ogerska namerava od sedanje avstre-nemške zveze oddaljiti, kakor smo to zvezo do sedaj mi razumeli. To se pravi: da si obe državi, Avstrijo in Nemčijo popolnoma enaki mislimo drugo poleg druge. Vsako drugačno zvezo bi tudi na političnem polju prav tako odbijali, kakor si je na narodno-gospodarskem nismo želeli. Za ohranjenje miru in za ohranitev držav se je zveza srednje-evropejskih vlesil zadosti trdna skazala; za vse druge namene in druge okoliščine pa naša monarhija zveze niti sklepa ni. Za to si bomo pa tudi dvakrat premislili, preden bi Nemeem na ljubo žrtvovali le jeden košček naše politične prostosti, ali naših slučajev. Če je nemška zveza še to, kar je bila in za kar smo jo do sedaj smatrali, potem se ji ni treba skrivati za hrbet diplomatov, temveč se lahko pokaže opoludne pri belem dnevu. Če smo se pa v njej motili in bi nemška zveza ne bila toliko, temveč manj vredna, potem — no potem zasluži, da pogine.“ Res je tako, „Pester Lloyd“ je dobro pisal. Govorica toraj vendar-le ni prazna, da bi si Bismark rad s pomočjo avstrijsko-nemške zveze Avstrijo podredil za svojo podružnico.

Vnanje države.

Da so Avstrija, Nemška in Rusija v glavnih točkah *balkanske politike* edine solidarne, t. j. da jih morajo vzajemno v sporazumljenji med saboj reševati, je tudi Kaulbars korespondentu „Novosti“ potrdil. „Moji tovariši, rekel je Kaulbars, dobili so nalog, z manoj vzajemno postopati. Jaz Vam prav nič ne prikrivam. Avstrija se je sicer res izjavila proti okupaciji, ktere pa Rusija niti ne namerava ne. Kar Rusija želi, ni drugzega, nego vtrditev notranjega reda na Bolgarskem. S sedanjo vlado se pa nikakor ne more sprijazniti in si medsobojno nagajajo, kolikor si le morejo. Po včeranjem telegramu je vlada Kaulbarsu in Rusom kljubovajoč razpisala volitve za veliko sobranje s plakati. Rusi bi ga bili radi zavlekli in je Kaulbars rekel, da bo dal plakate potrgati z zidu, če jih ne odpravijo sami. Konečno se je pa mož premislil. Zato je pa rajši dal med narod razdeliti litografirane cirkulare, v kterih strogo obsoja sedanjo bolgarsko vlado, zakaj da je dala požgati zastavo Strumskega polka, ter ji vnovič očita, da je narodu careve telegrame pridržavala. Ob enem ji pa Kaulbars tudi z vso odločnostjo odreka pravico, da bi smela kompromitirane častnike sodnijski preganjati. Za sedaj je Kaulbars s tem toliko dosegl, da je posebno armada silno razburjena postala in je prav verjetno, da so sedanji vladi dnevi že šteti. Med temi je pa Rusija v Carigrad sporočila, da bo bolgarsko vprašanje le v sporazumljenji s Turki vravnavala, kar se je sultanu nezmerno dobro zdelo.

Kaj Rusija od Bolgarov zahteva?

Po okrožnici soditi, ki jo je Kaulbars vsem ruskim agentom v Bolgariji bivajočim razposlal, jako veliko. Zahteve so razvrščene v 12 toček, ki se glasé tako-le: 1. Car se nadja, da mu bodo Bolgari popolnoma zaupali in da se bodo sami po sebi Rusiji približali. 2. Car pričakuje dejanj, kot znak resnične udanosti. 3. Rusija ne želi Bolgarije vničiti, pač pa, da bi se srečno razvila. 4. Najnovejša dejanja na Bolgarskem ne dokazujejo potrebnega zaupanja. 5. Požiganje zastav se oistro obsoja kot silno surov napad na vojaško čast. 6. Ob enem je pa to pregrešek proti mednarodni dostojnosti, če je imela zastava ruski Jurjev red. 7. Hkratna odposiljatev depeš iz sobranja na cara in Battenberga se graja in smatra za nerodno nedoslednost. 8. Ne Battenberger in ne njegov brat ne more nikdar več bolgarskega prestola zasesti. 9. Veliko sobranje sme se sniti še le po prostih volitvah. 10. Volitve naj se za dva meseca odložé. Obležni stan naj se odpravi, vjetniki-zarotniki pa takoj izpušé. 11. Sedanja strankarska vlada nima pravice drugih strank preganjati ali obsojati. 12. Vsem bolgarskim strankam svetuje se preteklost pozabiti. Agenti naj skrbé, da se bo ta okrožnica kolikor moč razširila med narod. — Reči se mora, da so točno vbogali. Razburjenje na Bolgarskem je silno.

Španska vlada ima že vse *zarotnike* poslednje ustaje v rokah. Nekako čudna je novica, da se je ravno za te jelo potezati javno mnenje. Število tistih, ki zahtevajo, da bi se zarotniki pomilo-stili, je od dne do dne večje in je že celó petersko škofov med njimi. Štirje katalonski škofje šli so osebno prosit kraljico, da naj rovarjem prizanesé. Nadškof Valencijanski poslal ji je pa v tej zadevi prošnjo podpisano z 12.500 podpisi. Za pomiloščenje so tudi vsi Madridski časniki. Vdovi generala Velarde in polkovnika Mirasola, ki sta oba za ranami pri ustaji dobljenimi umrla, ste sklepili prošnjo družine generala Villacampa podelpirati, da se general in drugi zarotniki pomilošé. Če je tako sočutje do zarotnikov umestno ali ne in to še posebno v deželi kakor je Španjska, ne moremo soditi ker so nam razmere, ki so ga oživele, premalo znane. V vsaki drugi državi, kjer bi se upori

proti monarhiji tako pogostoma javili, bi niti misliti ne bilo na to in to tem manj, ker so se taisti rodili med vojaki, ki so v prvi vrsti poklicani za varstvo prestola. Še bolj zanimivo, da naravnost rečemo, čudno postaja pa tako sočutje do zarotnikov v trenutku, v kterem od francoske meje časniki sporočajo vedno strastnejo agitacijo na prekuc monarhije. To se vendar pravi z ognjem igrati in mi si ne moremo drugzega misliti, kakor: Španija se želi avstrijske nadvojvodinje in sedanje kraljice Kristine znebiti, naj že bo potem na korist kraljici Izabeli, ali pa republikli.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

b) Dopisi c. kr. deželne vlade:

1. C. kr. deželna vlada je naznanila, da se bode v glavnih počitnicah l. 1885/86 ob času od 18. julija do 28. avgusta 1886 na državni obrtni šoli v Gradci za učitelje risarstva na splošnih nadaljevalnih šolah v Kranjski vršil ferijalni tečaj; podučevalo se bode v geometričnem in projekcijskem risanju, prostoročnem risanju, strokovnem risanju za stavbinski obrt, strokovnem risanju za mehanično-tehnične obrte in za umetnostni in mali obrt. Da se omogočijo ti tečaji, je vis. c. k. trgovinsko ministerstvo na prošnjo c. kr. ministerstva za uk in bogočastje povabilo in pooblastilo trgovinsko in obrtno zbornico, da svojim denarstvenim razmeram primerne štipendije za vdeležence tega tečaja dovoli, če tudi v proračunu za l. 1886 ni postavljen znesek za take štipendije. Zbornica je dovolila jedno tako štipendijo v znesku 50 gl. in jo učitelju Ivanu Krulcu v Ljubljani podelila.

2. Dopis, da se je dovolilo občini Gora in Studenec, da smeta preložiti vsaka po jeden semenj z živino in blagom.

3. Dopis z ministerskim ukazom o vprašanji, je-li starodavinarji spadajo v kategorijo starinarjev ter toraj morajo voditi tudi knjige, ktere so zaukazane za starinarski obrt. Pri odločitvi tega vprašanja treba je pač dobro razločiti obseg pravice starinarjev (Trödler) in staridavinarjev (Antiquitätenhändler) ter pomniti, da se pravica starinarjev, nakupovati in prodajati rabljene reči, ne sme tako umeti, da imajo samo oni to pravico izključivo pred vsemi trgovci. Sicer pa starodavinarstvo ne spada k dopuščanim obrtom, kajti proti temu govori že to, da so prodajalci starodavnih predmetov večinoma protokolirani trgovci in kot taki vsekako morajo voditi knjige. Tudi trgujejo starodavinarji sploh samo z rečmi višje vrednosti, imajo toraj opraviti z drugačnim občinstvom, da toraj pri starodavinarjih ni toliko ozir jemati na policijsko nadzorstvo, ktero je pri starinarjih potrebno. Iz teh razlogov niso starodavinarji obvezani, za starinarje predpisane knjige voditi.

4. Dopis s pojasnilom o trgovini z žganimi opojnimi pijačami, da se izdelovalcem spirituoze, kakor sploh za trgovino s spirituoze pravico imajočim obrtovoalecem ne more zabraniti, v svojih stranskih shrambah (založiščih) imeti v zalogi žganje opojne pijače v nezaprthi posodah; tudi se jim ne more zabraniti, da bi jih ne prodajali v posodah, ktere je oskrbela stranka, izdelovalec ali za trgovino pravico imajoči obrtniki, se vé da če ni v te stranske shrambe kupcem vhod dovoljen, da se posoda v teh stranskih shrambah v odsotnosti strank napolni ter se zapre na tak način, kakor je v trgovini navaden.

5. Dopis z ukazom vis. c. kr. trgovinskega ministerstva o vprašanji, je-li najemniki in namestniki obrta morejo, oziroma morajo biti članovi za ta obrt ustanovljene zadrage, ali ne. V odločbi se omenja, da je nekaj obrtnih gospodarjev, kteri ne izvršujejo osebno svojega obrta, bodisi da nimajo pravice, bodisi da jim manjka telesne sposobnosti ali da rajši, da-si so sposobni, pustijo obrt izvrševati po najemniku ali namestniku. Obrtni gospodar pa ima kot član zadrage, kakor tudi kot delovalec in učni gospodar pravice in dolžnosti, ktere so v zvezi z vršno obrta, kteri so tako rekoč z obrtom zvezani.

Toraj ni najmanjše dvojbe in je tudi podprto po mnogih pozitivnih postavnih določbah, da pravice in dolžnosti, ktere ima obrtni gospodar kot zadržni član, delodajalec in učni gospodar, v kolikor posamične pravice in dolžnosti niso navezane na osebo obrtnega gospodarja, da te pravice in dolžnosti preidejo na najemnika in namestnika. Pravice in dolžnosti, ktere ima obrtni gospodar iz zadržne zveze, pa niso take, da bi se držale samo osebe obrtnega go-

spodarja, kajti te nastanejo jedino le vsled tega, da se v okoliših zadrage izvršuje obrt, za kteri se je ustanovila, in pri tem oseba obrtnega gospodarja prav nič ne pride v poštev.

Iz teh razlogov sledi, da je pač samo obrtni gospodar, t. j. oni, kdor je oglašil obrt ali na čegar ime se glasi dopustnica, član zadrage, da pa iz te razmere izvirajoče pravice in dolžnosti, če obrt izvršuje najemnik ali namestnik, more samo ta spolnovati. Toraj mora, brez škode pravici terjati odškodbo, plačati zadržne doklade najemnik in namestnik.

Pravico voliti in voljen biti v zadrugi ima najemnik in namestnik, gledé obrtnika pa, kteri osebno ne izvršuje obrta, pa med tem ta pravica počiva.

Ker je zadruga prav za prav zastopstvo koristij za vse k njej spadajoče obrte njenega okoliša, da mora toraj vsak posamičen obrt v zadrugi svoje zastopstvo dobiti in ima vsak posamičen obrt jednake pravice in dolžnosti nasproti zadrugi, sledi iz tega, da vsled vršbe obrta utemeljena dolžnost, pristopiti k zadrugi, more veljati samo za jedno osebo; da bi toraj ne bilo prav, da bi se iz članovstva zadrage izvirajoče pravice in dolžnosti priznale onemu, kteri svoj obrt dá v najem ali ga pusti izvrševati po namestniku, kakor tudi najemniku ali namestniku.

Toraj se imata obrtni gospodar in njegov najemnik ali namestnik smatrati kot jedna oseba in torej tudi najemnik ali namestnik ni dolžan, razen tega še za svojo osebo pristopiti kot član k zadrugi.

6. Naznanilo, da je vis. c. k. trgovinsko ministerstvo potrdilo računski sklep zbornice za l. 1885. Gospodarenje je bilo naslednje:

I. Izkaz blagajnice.

Dohodki.

1. Ostanek v blagajnici konec decembra 1884	3007 gl. 31 kr.
2. Doneski volilcev	4840 „ 06 „
3. Pristojbine za registrovanje znamk	10 „ — „
4. Obresti	116 „ 50 „
Vkup	7973 gl. 87 kr.

Izdatki.

1. Plače	2100 gl. — kr.
2. Remuneracije	300 „ — „
3. Pisarnične potrebščine	84 „ 33 „
4. Tiskovine	2121 „ 75 „
5. Knjige, časopisi in knjigovezni stroški	186 „ 62 „
6. Volitveni stroški	216 „ — „
7. Kurjava in svečava	70 „ 03 „
8. Poštarina in brzojavke	29 „ 96½ „
9. Donesek za obrtne pomožne šole	350 „ — „
10. Drugi neprovideni stroški	513 „ 16 „
12. 5% denesek k pokojninskemu zakladu	208 „ 50 „
12. Blagajnični ostanek konec l. 1885	1793 „ 51½ „
Vkup	7973 gl. 87 kr.

II. Izkaz premoženja.

1. Ostanek v blagajnici konec decembra 1885	1793 gl. 51½ kr.
2. Zaostali zbornični doneski	147 „ 21 „
Vkup	1940 gl. 72½ kr.

Računski sklep je soglasen z dokumentiranim in tšuradno progledanim računom.

Računski oddelek c. k. trgovinskega ministerstva.
(Dalje prih.)

Domače novice.

(Šarabonovo hišo) na Starem trgu kupil je g. J. Zorman, moka v Kolizeji za 13.400 gold.

(Vabilo k veselici) ktero priredi narodna čitalnica v Kamniku v nedeljo dne 3. oktobra 1886 v proslavo imendana Nj. Veličanstva Franc Josipa I. Vspored: 1. F. S. Vilhar: „Naša zvezda“, zbor s tenor solo. — 2. Ante Hajdrih: „Slabo sveča je brlela“, četverosp. — 3. F. S. Vilhar: „Mrtva ljubav“, samosp. s spremljevanjem glasovirja, poje gosp. Stefančič. — 4. „Svoje glavneži.“ Vesela igra v enem dejanji, poslovenil J. Globočnik. — 5. * * * „Dalmatinski sajkaš“, dvosp. pojeta gg. Stefančič in Pintar. — 6. Boris Miran: „Izgubljen sin“, deklamacija — 7. „Gluh mora biti.“ Burka

v enem dejanji, poslovenil Josip Nolli. Vstopnina navadna. Začetek ob pol 8. uri zvečer. K obilni vdeležbi najuljudneje vabi odbor.

(Razpisana je služba) kancelista pri c. kr. sodniji v Kostanjevici do 29. oktobra.

(Somenj) je dovolilo c. kr. Litijsko glavarstvo dne 11. oktobra v Šent-Vidu pri Zatični izjemoma.

(V podporo gasilnih društev) izročila so sledeča na Kranjskem delajoča zavarovalna društva postavno določena 2%, svojega kosmatega dohodka deželnemu odboru, in sicer: „Graško vzajemno zavarovalno društvo“ 1614 gold. 79 kr., „Slavija“ 400 gold., „Riunione“ 203 gold. kr., „Noth British“ 173 gld. 48 kr., „Assicurazioni Generali“ 135 gold. 94 kr., „Acienda“ 92 gold. 70 kr., „Oesterr.-ung. Phönix“ 80 gold. 90 kr., „Fonciere“ 79 gold. 90 kr., „Concordia“ 55 gld. 62 kr., „Franco-hongroise“ 17 gld. 61 kr., „Donau“ 10 gld. 14 kr., „Monton“ 6 gold. 36 kr. in neka inostranka družba 6 gold. 78 kr., skupaj 2931 goldinarjev 74 kr. Od tega denarja so dobila podporo sledeča gasilna društva: Ljubljansko 300 gld., Bleško 150 gld., Šmartsko pri Litiji, Begunjsko in Višnjagorsko po 120 gld., Škofjeloško, Kočevsko, Šentjernejsko, Logaško, Rakeško, Borovniško, Preserško, Radovljiško, Kamniško in Velikolaško po 100 gld., Mrzlopolsko, Vrhniško in Bizoviško po 80 gld., Šmarijsko 70 gld., Kočevskoroško, Metliško, Mokronoško, Domžalsko in Črnomeljsko po 50 gld., Svetlopotoško in Vipavsko po 40 gld. Občina Predtrg pri Radovljici 40 gld., občinam Dovsko, Radomlje, Šmarca, Koprivnik, Iška Loka, Tomišelj, Horjul in Toplice po 30 gld. Vsega skupaj 2730 gld. Kar je ostalo, naložilo se je na gasilski zaklad.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji) Č. g. Ivan Kunce, kaplan pri sv. Petru poleg Maribora, pride za vikarja v Ptuj v proštijno župnijo, na njegovo mesto k sv. Petru pa pride č. g. Dav. Meško, doslej provizor pri sv. Barbari v Halozah.

(Obsojena) sta bila predvčeranjem v Trstu magistratna uradnika Adelman in Eberle. Izneverila sta 64.000 gld. Prvi je dobil 4 leta, drugi pa 3 leta hude ječe.

(Listonosne golobe) so včeraj zjutraj na Tržaškem kolodvoru na Dunaj spustili. Bilo jih je 17.

(Plesnjiv kruh.) Gospodinje imajo velikokrat nevoljo, da jim kruh splesni. To se pa bojda ubrani, ako se kruh, brž ko pride iz peči, dene v vrečo, iz katere se še moka ni čisto stepala. Kolač pa naj leži tako na kolaču, da se dotikate skorji, potem pa se obesi vreča na suhem, pa zračnem mestu. Tako ostane kruh dober tri do štiri tedne, samo predno se rabi, treba ga je rahlo skrtati in dene se čez eno noč v klet, da se malo raztegne.

Telegrami.

Budapešt, 30. sept. Od včeraj pa do danes zbolelo je 15 oseb za kolero umrlo pa 10. Vsega skupaj zbolelo je od 12. septembra 522 oseb, umrlo pa 169 uradno naznanjenih.

Novi Jork, 30. sept. Hud vihar divjal je včeraj ob ustji reke Rio Grande del Norte in po sosesčini. V Brownsville v Texasu podrl je 200 hiš, v Matamorasu 300 hiš; tukaj je 400 družin brez strehe, v Brownsville pa 150.

Umrli so:

29. sept. Jakob Spoljarič, hišni posestnik, 70 let, sv. Florjana ulice št. 37, spridenje jeter. — Marjana Krušič, mesarica, 54 let, sv. Petra cesta št. 24, jetika. — Gustav Berdajs, delavčev sin, 1 mes., Reber št. 9, slabost. — Polona Berlogar, hišna posestnica, 70 let, Hilšerjeve ulice št. 6, ostarelost.

V bolnišnici:

27. sept. Martin Zdražba, gostač, 64 let, Vitim cordis.
28. sept. Marija Frantar, gostija, 62 let, Catarrh. intest.

Tuji.

29. septembra.

Pri **Maliču**: Krik, juvelir, z Dunaja. — J. Krinsky, zasebnik, z Dunaja. — Karl Berkovitch, zasebnik, s hčerjo, iz Badena. — Gustav Gesch, trgovec, iz Podersama. — E. Gabler, tovarnar, iz Linca. — Jenny Seitz, soproga ravnatelja, iz Černovice. — Jurij Lukinovič, trgovec, s sinom, iz Dalmacije. — Ant. Meneghetto, podvzetnik, iz Dalmacije. — Hertaus, poštni ravnatelj, iz Trsta. — vitez Brüll, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Josip Milosovich, zasebnik, iz Trsta. — Karol Robida, trgovec, iz Reke. — R. Walker, kapitan s soprogo, iz Reke.

Pri **Stonu**: Ernst Greisnegger, igravec, z Dunaja. — Franc Puchinger, trgovec, z Dunaja. — Hermann Schmidt,

Izdajatelj in odgovorni tiskar Matej Močnik.

trgovec, iz Solnograda. — Janez Forstner, c. k. kadet, iz Grada. — Ferdinand Poll, zasebnik, iz Grada. — Marija Danl, uradnikova soproga, z hčerjo, iz Čubara. — Rosenberg, trgovec, iz Siseka. — Ana Barthma, trgovčeva vdova, s sinom, iz Kočevja. — Jožefina Dolenc, trgovčeva soproga, iz Kranja. Ofenheimer, trgovec, z družino, iz Trsta. — Emil Dekovo, trgovec, z lesom, iz Trsta. — Ana Gannopulo, zasebnica, iz Trsta. — Janez Miazai, zasebnik, s soprogo, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru**: Jurij Jermann, trgovec, iz Gömningena.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. zjut.		740-72	+ 8.8	brez v.	megla	
30. 2. u. pop.		739-10	+ 21.6	sl. zap.	jasno	0.00
9. u. zveč.		738-94	+ 14.2	sl. zap.	jasno	

Zjutraj megla, pozneje jasno, zvečer zarija. Srednja temperatura 14.9° C., za 1.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 80 kr.
Srebrna " 5% " 100 " (s 16% davka)	84 " 70 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 " 60 "
Papirna renta, davka prosta	100 " 50 "
Akcije avstr.-ogerske banke	861 " — "
Kreditne akcije	277 " — "
London	125 " 45 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleond.	9 " 94 "
Ces. cekini	5 " 95 "
Nemške marke	61 " 52 1/2 "

Lepa prošnja do dobrotljivih Slovencev.

Tri in dvajsetega septembra bil je za faro Brdsko prežalosten in nesrečen dan. Že popoldne tega dneva se je večkrat deževna ploha vlila, popoldne okoli treh pa so se pridrvili od severo-zahoda rujavo sivkasti oblaki, iz katerih se je vsula toča, debela ko orehi. Dasiravno je le par minut toča šla, je vendar velika škoda storjena na polju, ker se je potem velika ploha vlila, in je tudi strašen vihar podrl veliko kozolcev in hiše stréh odkrival, ter jih odnašal. Najbolj je toča pobila po Čepcljah, Št. Vidu, Prevoh, Verbi in Straži. Škoda je silno velika; le to naj omenim, da samo v Verbi je na polji in pri poslopih škoda cenjena na 7000 gl.

Jesenski pridelki so pokončani, kakor ajda, po nekaj proso, ker ni bilo še požeto, repa, zelje, sadje.

Nesrečni stanovniki z veliko bridkostjo gledajo na razdjano polje, ki je bilo poprej njih up in veselje; pa vdani v Božjo voljo prenašajo to obiskovanje zanašajoč se na pomoč Božjo, na usmiljene srea svojih rojakov.

Upam tudi jaz in prosim verne Slovence, ki so že tolikokrat ljubezen skazovali nesrečnim, da tudi zdaj mojih nesrečnih farmanov ne bodo pozabili.

Kdor bi hotel kaj darovati, naj blagovoljno pošlje preč. vredniku „Zg. Danice“ ali pa meni podpisnemu župniku.

Brdo, 26. septembra 1886.

Alojzij Kumer,
župnik.

Vabilo.

Podpisani izvrševalni odbor naznanja s tem p. n. gospodom kmetovalcem-živinorejcem, da so dne 15. t. m. zbrani kmetovalci soglasno sklenili ustanoviti mlekarstvo zadrugo v Ljubljani ter podpisane pooblastili, da vabijo k pristopu tudi manjše posestnike. S tem vabimo toraj k pristopu ter navajamo, da zamorejo tudi posestniki le z enim deležem, to je, z eno kravo in zneskom 30 gold. pristopiti.

Naj blagovolijo tedaj vsi, ki želijo vstopiti v mlekarstvo zadrugo, oglasiti se pri podpisnem odboru (pisarna c. kr. kranjske kmetijske družbe v Ljubljani) vsaj do 10. oktobra t. l., da se potem vsi zadrugniki skličejo v konečno posvetovanje in določitev društvenih pravil in izvolitev stalnega odbora.

Dosedaj so pristopili sledeči gg.: J. Baumgartner, grajščak na Fužinah, baron Lazarini, grajščak na Smedniku, Lenče veleposestnik na Laverči, Jos. Lenarčič, veleposestnik na Vrhniku, Fr. Kotnik, veleposestnik na Vrdu, Jos. Palme, grajščak v Dolu, Gregor Jakelj, župnik v Rudniku, Andrej Volc, župnik v Št. Vidu, dr. Jos. Kosler in Jan. Kosler, veleposestnika in tovarničarja v Ljubljani, Š. Punčah, posestnik v Rudniku, J. Malinšek, posestnik v Tacenu pod Šmarno goro, grof Hohenwart, grajščak v Ravnem, Franc Dolinar, posestnik na Šujci, tako da je pričetek zadruge zagotovljen in bo zadruga še to jesen pričela svoje podvzetje, katero bo po vseh pozvedbah gotovo uspešno in v veliko korist živinorejcev.

Izvrševalni odbor prve mlekarske zadruge v Ljubljani:

Fr. Povše, J. Baumgartner, baron Lazarini, J. Palme, J. Kosler, tajnik G. Pirc.

Tožnega srea javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti našega srčnoljubljenega sina, oziroma brata

Josipa,

kterega je Gospod danes zjutraj ob 1/4 1 po kratki bolezni v nežni dobi 4 let k sebi vzel.

Pogreb našega ljubljence bo v soboto 2. oktobra ob 5 popoldne iz kongresnega trga št. 4 k sv. Kristofu. Ljubljana, 1. oktobra 1886

Josip in Ana Gerber,

stariši.

Marta,
sestra.

Stroj za obrezovanje knjig

popolnoma dober, 37 cm. dolg, s 6 nožmi posebno pripraven za knjigoveze po deželi, je prav za nizko ceno naprodaj pri

L. Šverljugi, knjigovezu
v Ljubljani, Stolni trg šte. 6.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča naslednje novo izišle knjige:

Putschögel, Predigten auf alle Sonn- und Festtage des Kirchenjahres, I. Jahrgang	1 gld. 80 kr.
Brynich-Fuchs, Katechetische Predigten, I. Band	2 " 23 "
Schmid, Grundlinien der Patrologie, II. Auflage	— " 99 "
Mark, Exhorten, zunächst für die studierende Jugend, auf die Sonn- und Festtage des Schuljahres, I. Band	1 " 80 "
Prvi zvezek obsega za cerkvene praznike priprave dogmatične, moralne in liturgične obravnave, isto tudi drugi in tretji zvezek. V četrtem zvezku bodo pa razne apologetične razprave. Da bo knjiga bolj priročna, pridjala se bota dva kazala: prvi obsegal bo govore za nedelje in praznike, drugi osnovo v abecednem redu.	
Frings, Predigten über die fünfzehn Geheimnisse des hl. Rosenkranzes	1 " 39 "
Manna puerorum in sortem domini vocatorum, v usuju, z rudečo obrezo	2 " 15 "

Ob enem se priporočamo za naročila na koledarje za l. 1887, katerih je že mnogo izišlo.

Naročila na časopise in dela, ki v več posameznih zvezkih izhajajo, se točno izvršujejo.

Najhitrejšo oskrbljujemo slovenske reči iz raznih strok in vseh jezikov.

(6)